

УДК 37.015.31:316.42

Н. Л. Отрощенко, Т. О. Стародуб

**СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА ЩОДО РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ
МІСТА**

Сучасне українське суспільство переживає складні процеси трансформації, що зачіпають усі сфери життєдіяльності людини. Один із векторів змін спрямований саме на розвиток громадянського суспільства й формування громадянськості.

Сучасна Україна знаходиться на шляху становлення демократичної, правової держави. Основою такої держави є громадянське суспільство, для якого характерний високий рівень розвитку духовних, економічних, політичних та інших відносин. Громадянське суспільство – об'єднання вільних особистостей, наділених самими широкими громадянськими, політичними, соціально-економічними і культурними правами. Громадянське суспільство забезпечує правосуб'єктність громадянина і народу. Це, перш за все, «суспільство громадян» як соціальних суб'єктів, які беруть участь в управлінні державою [1].

На сьогоднішній день в Україні налічується безліч громадських організацій, приєднавшись до яких, молоді люди, здавалося б, можуть сповна реалізувати власний діяльнісний потенціал. Причому чисельність таких організацій постійно зростає, що може розцінюватися як позитивна динаміка розвитку громадянського суспільства.

Результати досліджень показують, що переважна більшість молоді не задіяна в роботі громадських організацій, оскільки не бачить у цьому сенсу [Так само]. Можливість розвитку громадських структур переросте з кількості в якість тільки за умови активного включення молоді в ці структури. Тому першочерговим завданням молодіжної політики та інститутів соціалізації є формування соціальної активності молоді. Кожна молода людина повинна розуміти, що тільки активна діяльність може позбавити її залежності від чогось (когось). Чим менше активності виявляє людина, тим більш залежною вона стає від обставин, людей, умов навколишнього середовища тощо.

Проблемою формування соціальної активності займалось багато науковців. Зокрема, Я. Коменський, Я. Корчак, Дж. Локк, А. Макаренко, А. Маслоу, М. Монтесорі, Б. Паригін, І. Песталоцці, Ж-Ж. Руссо розглядали та досліджували цю проблему в аспекті безпосереднього впливу освітнього середовища на формування соціальної активності у дитини. К. Ушинський займався проблемою формування якостей соціальної активності особистості. Дослідженню проблеми підвищення суспільної активності молоді у процесі трудової та суспільно-корисної діяльності присвячено роботи П. Блонського, А. Макаренко,

В. Сухомлинського, С. Шацького та інших. А. Дистерверг досліджував соціалізацію як розширення впливу сукупності умов, в яких живе та розвивається людина, сфери діяльності та спілкування індивіда; як процес становлення її особистості, включаючи самосвідомість та активну життєву позицію. Його ідеї підтримав І. Кон. Вченими І. Гоффман, Е. Дюргейм, Т. Парсон, Дж. Г. Мід, Р. Тернер соціальна активність розглядалась у якості складової соціалізації особистості, у процесі якої формуються основні особистісні якості, які мають прояв у життєдіяльності.

Соціальна активність здатна забезпечити стрімкий соціальний прогрес, від якого змінюється природа, суспільство, культура і сама людина як об'єкт та суб'єкт власної діяльності. Але соціальна активність не є єдиною формою розвитку особистості як суспільного суб'єкта. Їй протистоять соціальна пасивність та апатія, які породжуються кризовими явищами в суспільстві, зростанням відчуження, екзистенціальним вакуумом.

Таким чином, кризи у суспільстві є вагомими причинами виникнення проблем у розвитку соціальної активності особистості, з іншого боку, низька соціальна активність громадян призводить до низького рівня усвідомленого та відповідального залучення їх до суспільного життя та процесу формування громадянського суспільства.

Отож, актуальність даної проблеми обумовила тему нашої статті, *метою* якої стало дослідження особливостей процесу розвитку соціальної активності молоді у закладах освіти міста Старобільська.

Молодь – соціально-демографічна група, вікові критерії якої охоплюють межі 14-35 років, що знаходиться у процесі переходу від дитинства до дорослого життя і переживає стан сімейної та позасімейної соціалізації, інтерналізації норм цінностей, творення соціальних і професійних очікувань, ролей, статусу.

Особливості молоді як соціальної групи полягають в тому, що молоді люди – найактивніша і динамічна частина суспільства. Вони не так схильні до забобонів і стереотипів минулого, а також найбільш навчаються і мобільні.

Досвід країн з ринковою економікою, що набули цивілізованих форм, і до яких прагне наша країна, свідчить, що життєвий шлях людини залежить переважно від неї самої. Ринкові реалії вимагають від людини здатності швидко приймати рішення, змінювати стратегію діяльності, якщо попередня неефективна, здобувати нові професії та кваліфікації, бути мобільною та вміти адаптуватися до видозмін соціальних ролей, тобто постійно піклуватися про підвищення своєї соціальної грамотності, освіченості, компетентності. Вироблення нових стратегій і моделей діяльності та поведінки відбувається здебільшого в період розвитку та соціального становлення молодої людини, яка генерує інноваційне мислення і творчість, що у свою чергу сприяє розвитку її самобутності та індивідуальності.

Виділяючи студентські роки як специфічний період життя людини, слід звернути увагу на те, що студентство як соціальна група має свої

спільні інтереси, традиції, світогляд, певні специфічні якості. Студентство характеризується особливим способом життя, умовами навчальної праці і побуту та своєрідною роллю у розвитку суспільних відносин.

Студентська молодь за своєю сутністю є найменш консервативним і найбільш прогресивним прошарком населення, тобто студентство стає своєрідним барометром суспільних відносин у державі, що дає змогу йому бути потенційним лідером у привнесенні в життєдіяльність суспільства нових демократичних ідей. Відповідно студенти покликані сприяти саморозвитку на позиціях лідерства з опорою на організаційну та управлінську діяльність, самовихованню з опорою на почуття відповідальності за свої вчинки, самоуправлінню з опорою на власні здібності, інтереси, бажання [2].

Соціальна активність молоді детермінується зовнішніми (виховна ситуація у навчальному закладі, підтримка проявів соціальної активності адміністрацією навчального закладу, матеріальне та соціально-побутове, сімейне становище молоді, стан здоров'я, заохочення, визнання) і внутрішніми чинниками (потреба людини у соціальній активності та ставлення до неї, орієнтація молоді на суспільні цінності, емоційні та вольові якості молодої людини, вміння та навички у здійсненні соціально значущої діяльності, здатність до рефлексії).

Маючи за мету формування та розвиток соціальної активності в молодому віці й виходячи з принципу єдності формування активності та її вивчення, ми вважаємо, що першим кроком нашої дослідницької діяльності має бути вивчення наявного рівня цієї якості, що дасть нам змогу вибудувати у подальшому необхідну стратегію, розробити шляхи й обґрунтувати умови її формування.

З метою дослідження соціальної активності молоді нами були застосовані методи діагностики середовища (аналіз статистичної інформації, соціально-педагогічної діяльності в навчальних закладах міста, анкетування молоді з метою отримання інформації щодо сприйняття молоддю середовища міста та їх потреб, систематизація отриманої інформації) та психодіагностичні методи (стандартизовані методики) для визначення показників сформованості соціальної активності молоді міста.

При цьому враховано, що основними видами соціальної активності молоді є: навчальна, наукова, творча, дозвіллева, громадська. Ці види соціальної активності інституціоналізуються в межах закладів освіти у навчальних спільнотах: класах/академічних групах, органах шкільного та студентського самоврядування, клубах за інтересами, гуртках самодіяльності, наукових товариствах, неформальних групах, громадських об'єднаннях тощо.

Соціально-педагогічна робота з розвитку та формування соціальної активності молоді здійснюється за наступними основними напрямками: виховання і навчання лідерських якостей у молодій людині, а також відбір і підтримку найбільш ефективних лідерів; залучення молодих

людей у безпосередню цілеспрямовану соціально-корисну діяльність, у процесі якої вони можуть бачити позитивний результат власних дій.

Ці напрями соціально-педагогічної діяльності реалізуються у закладах освіти м. Старобільська через учнівське та студентське самоврядування; проведення молодіжних конкурсів, змагань і фестивалів.

Заклади освіти у м. Старобільськ представлені: 1) закладами загальної середньої освіти (7 од.), 2) закладами позашкільної освіти (3 од.), 3) закладами професійної (професійно-технічної) освіти (2 од.), 4) закладами фахової передвищої освіти (3 од.), 5) закладом вищої освіти (1 од.).

У закладах загальної середньої освіти виховання і навчання лідерських якостей проводяться в рамках діяльності Луганської обласної дитячої громадської організації «Лугарі» (ЛОДГО «Лугарі»). Робота дитячої організації складається із заходів, метою яких є формування громадської і соціальної активності підростаючого покоління Луганської області; виховання патріотів України; підтримка ініціатив дитячих громадських організацій, координація діяльності ДГО. Програма забезпечує фінансовий супровід діяльності ДГО області [3].

Фактично, дитяча громадська організація «Лугарі» охоплює школярів віком від 6 до 14 років. Учні старших класів залишаються поза межами роботи шкільного самоврядування та громадської діяльності.

Опитування учнів закладів професійної освіти свідчить, що учнівське самоврядування в навчальних закладах здебільшого реалізується лише суто формальним обранням старост груп, обов'язком яких є донесення загальної інформації до учнів, взятті участі у старостаті навчального закладу тощо. При цьому, більшість від загального складу учнівської молоді залишається поза межами діяльності учнівського самоврядування.

На базі закладів фахової передвищої та вищої освіти студентське самоврядування має інші форми. Основним підґрунтям студентського самоврядування є три напрями руху: до саморозвитку, самовиховання і самоуправління.

Основними завданнями органів студентського самоврядування є такі:

- забезпечення і захист прав та інтересів студентів, зокрема щодо організації навчального процесу;
- забезпечення виконання студентами своїх обов'язків;
- сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів;
- сприяння створенню відповідних умов для проживання і відпочинку студентів;
- сприяння діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами;
- організація співробітництва зі студентами інших закладів вищої освіти і молодіжними організаціями;

- сприяння працевлаштуванню випускників;
- участь у вирішенні питань міжнародного обміну студентами;
- сприяння проведенню серед студентів соціологічних досліджень

[4].

У м. Старобільськ діє один заклад вищої освіти – ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». У зв'язку з проведенням на території Луганської та Донецької області АТО, заклад функціонує в особливому режимі. Специфіка роботи інститутів та факультетів ЗВО обумовлює особливу форму існування студентського самоврядування в закладі. Залучення студентської молоді в безпосередню цілеспрямовану соціально-корисну діяльність, у ході якої вони можуть бачити позитивний результат своїх дій, здійснюється через залучення до діяльності громадянських формувань, клубів за різноманітними спрямуваннями, проведення заходів соціального, культурного, дозвіллевого спрямувань.

За даними Державної служби статистики України кількість громадських об'єднань в Луганській області на кінець 2016 року склала 383. Відповідно, громадські об'єднання, які зареєстровані на території м. Старобільська складають 18% по відношенню до загальної кількості по області. Луганська область посідає останнє місце в Україні за кількістю зареєстрованих громадських об'єднань. На першому місці – Львівська область (2164), другому – Одеська (1644), третьому – Закарпатська (1579). Таким чином, рівень залучення населення, у томі числі і молоді, до діяльності громадських об'єднань у Луганській області дуже низький.

З метою вивчення ефективності соціально-педагогічної роботи з формування соціальної активності молоді у м. Старобільськ нами було проведено опитування, в якому взяло участь 50 осіб віком від 15 до 27 років. Респонденти мали відповісти на різноманітні запитання, які спрямовано на виявлення знань щодо діяльності молодіжних громадських організацій у м. Старобільськ, відношення до їх діяльності та готовність опитуваних до активної участі в їх роботі; розуміння молоддю змісту дозвілля; переваги щодо видів дозвілля; причини, які спонукають молодь обирати ті чи інші форми дозвілля. Анкету для опитування створено за переліком питань, використаних Молодіжним центром Волині спільно з Державним інститутом сімейної та молодіжної політики, при проведенні соціологічного дослідження «Молодь Волині – 2017» [5].

Підсумовуючи інформацію, отриману за результатами опитування, маємо наступний образ молоді людини у м. Старобільськ:

- молода людина, яка витрачає вільний час на улюблену справу, розваги та відпочинок (здебільшого, перегляд фільмів на комп'ютері чи по телевізору), спілкування з друзями (здебільшого в соцмережах Інтернет). Проведення вільного часу обирається за критеріями «подобається» та «матеріальна доступність»;

- за останній рік брала участь у спортивних організаціях або організаціях, пов'язаних з організацією дозвілля. Інформації щодо діяльності молодіжних організацій у місті та досвіду роботи в них – не має;
- вважає найголовнішими молодіжними проблемами – відсутність змістовного дозвілля та працевлаштування, які можуть вирішити органи влади та місцевого самоврядування. Допомогти владі може молодь, тому готова залучитись до процесу змін у рідному місті шляхом безпосередньої участі у соціальних проектах, при цьому проблемами територіальної громади не переймається, бо не вважає, що зможе їй чимось допомогти;
- вважає за необхідність залучення молоді до прийняття управлінських рішень. Є бажання брати участь у громадському житті та різноманітних молодіжних проектах. Щоб активізувати залучення молоді до вирішення проблем громади/держави необхідно впровадити або розширити програми стажування в органах влади та проводити конкурси на найкращий соціальний проект у територіальній громаді. Має достатній потенціал знань та вмінь для участі у соцпроектах з метою впровадження змін.

Таким чином, виходячи з цього, можна виокремити та узагальнити притаманні молодій людині м. Старобільська особливості: низький рівень вольових якостей; відсутність практичного досвіду роботи в молодіжних громадських організаціях; низький рівень залучення до суспільно значущої діяльності в межах громадських організацій; низький рівень самостійності та активності. Наявні суперечності між реальною ситуацією та бажаннями, а саме: бажання залучитись до громадського життя та участі у соцпроектах, віра у спроможність молоді вирішити проблеми громади, власною готовністю до участі у громадському житті одночасно стикається з реальністю – байдужістю до проблем міста у зв'язку з невірою власної здатності допомогти їх вирішити, покладання на владу вирішення молодіжних проблем при низькому рівні впровадження засад державної молодіжної політики у населеному пункті.

Про сформованість здатності соціально-виховного середовища міста щодо формування соціальної активності молоді можна зробити висновки, узагальнюючи відповіді респондентів: молодь не сприймає шкільне/студентське самоврядування у закладах освіти міста як спроможне виховати лідерів/управлінців; низький рівень інформованості громадськості щодо діяльності громадських організацій у засобах масової інформації міста; відсутність місць для соціального дозвілля; відсутність на рівні міста та району заходів з реалізації державної та місцевої молодіжної політики та залучення молоді до управлінських рішень.

Враховуючи стан сформованості соціальної активності молоді у м. Старобільську, вважаємо за доцільне, процес формування соціальної активності у соціальних інститутах міста розпочати з розвитку соціальної ініціативності та лідерських якостей особистості молодої людини шляхом упровадження спеціальних тренінгових занять, спецкурсів, що

конструюють ситуації, які вимагають прояви тих чи інших особистісних здібностей, лідерських якостей та соціальної активності.

На думку канадських вчених П. Урса та Е. Хеллмана сильні лідери народжуються у процесі пізнання людиною самої себе.

У ході проведення експерименту нами було використано адаптовану до умов нашого дослідження програму, розроблену інститутом проблем виховання НАПН України [6].

У процесі формувального експерименту буде доцільним використання низки педагогічних методів, форм, засобів впливу у вихованні соціальної ініціативності молоді людини. Зокрема, методи: переконання для формування поглядів, уявлень, обміну інформацією, з використанням методу навіювання, розповіді, діалогу, доведення; вправлення для стимулювання позитивних мотивів, змагання, створення ситуацій успіху; оцінки і самооцінки для оцінювання вчинків, стимулювання діяльності, допомоги у самореалізації; критики та заохочення, зауваження, покарання, створення ситуацій довіри для формування контролю, самокритики і самоконтролю. Особливе місце у формуванні соціальної ініціативності займають методи формування самосвідомості, до яких належать розповідь, роз'яснення, лекція, етична бесіда, навіювання, доповідь, приклад. Важливими у розвитку соціальної ініціативності є використання методів організації діяльності і формування досвіду поведінки (вправи, привчання, доручення, педагогічна вимога, суспільна думка, виховуючі ситуації, метод соціальних спроб і ролей, рефлексії та ін.), а також методи стимулювання (змагання, заохочення, покарання, публічна подяка тощо).

Для формування соціальної ініціативності доцільними є використання активних методів: вирішення соціальних і педагогічних завдань, аналіз проблемних ситуацій, операційно-рольові ігри, ділові ігри, метод соціального проектування. Їх використання дозволить оптимізувати процес пізнання сутності й особливостей формування та значення у житті людини соціальної ініціативності, зокрема розвивати креативність мислення як запоруки ефективного планування та реалізації соціальних ініціатив; імітувати ситуації та знаходити креативні підходи до вирішення нестандартних ситуацій, знаходити шляхи і об'єкти докладання своїх сил і творчої енергії на користь соціуму.

Використання активних методів взаємодії в процесі різних формуючих впливів дасть змогу надати не тільки необхідну інформацію щодо певних питань, а й включити молоду людину до активного розмірковування над проблемою, емоційного реагування, активізації багажу знань, розвинути мислення тощо.

Враховуючи зазначене, зміст формувального експерименту можна розподілити за наступними напрямками соціально-педагогічної роботи: 1) формування соціальної ініціативності; 2) розвиток самоуправління та самоорганізація; 3) формування знань та навичок соціального проектування; 4) формування лідерських якостей [Так само].

У межах визначених напрямків соціально-педагогічної роботи, виокремлено наступні організаційні форми роботи, як: круглий стіл, міні-лекція, тренінг, бесіда, ділова гра. Організаційні форми, у зв'язку з обмеженим часом проведення експерименту у практичному здійсненні, було мінімізовано шляхом укрупнення тематичних занять, об'єднання тем.

Таким чином, з метою формування соціальної активності пропонується впровадити у соціально-педагогічну роботу: 1) тренінг «Готовність до соціальних дій», який спрямовується на розвиток готовності до соціальних дій, набуттю необхідних якостей, уміння приймати самостійні рішення. В ході проведення тренінгу застосовуються наступні засоби: групові дискусії, міні-лекції, рольові ігри, ігри на інтенсивну фізичну взаємодію, робота в парах і трійках тощо; 2) круглий стіл «Що таке соціальна ініціативність», з метою розширення уявлень учасників щодо дефініцій «ініціатива», «соціальна ініціативність»; визначення якостей, необхідних для прояву соціальної ініціативності; розуміння необхідності проявляти соціальну ініціативність; напрацювання вміння вести діалог, відстоювати власну точку зору тощо.

Проаналізувавши результати формувального експерименту можна зробити висновок, що дійсно запропоновані форми та методи соціально-педагогічної роботи позитивно впливають на розвиток соціальної активності молоді.

Проведене нами дослідження проблеми формування соціальної активності молоді у закладах освіти м. Старобільська не претендує на остаточне її розв'язання. Проте, маємо достатньо підстав стверджувати, що використання наших теоретичних і практичних розробок підвищить ефективність соціально-педагогічної роботи у сфері формування соціальної активності молоді на сучасному етапі розвитку суспільства.

Список використаної літератури

- 1. Гражданские** позиции молодежи и студенчества в современной Украине (на примере Харьковского региона) : монография / [авт. кол.: В. И. Астахова, Е. В. Астахова и др.] ; под общ. ред. И. С. Нечитайло ; Нар. укр. акад. – Харьков : Изд-во НУА, 2014. – 176 с.
- 2. Соціальна педагогіка:** навч. посіб. для студентів і викладачів ВНЗ. Рекомендовано МОН / Богданова І. М. – К., 2008. – 343 с.
- 3. Презентація** досвіду роботи Луганської обласної дитячої громадської організації «Лугарі» [Електронний ресурс]. – Луганская обласная детская общественная организация «Лугари». – Режим доступу: <https://lodgo.livejournal.com/833.html>
- 4. Серегин А. Н.** Методика исследования социальной активности студенческой молодежи / А. Н. Серегин [Электронный ресурс] // Тез. докл. и выступлений на III Всерос. социол. конгрессе «Социология и общество: пути взаимодействия» / Ин-т социологии РАН, Рос. об-во социологов. М., 2008. – Режим доступу: http://www.isras.ru/publications_bank/1227106570.pdf
- 5. Звіт** за

результатами соціологічного дослідження «Молодь Волині». – 2017. – К. : 2017. – 45 с. **6. Методичний** коментар щодо організації формувального експерименту у дитячих громадських об'єднаннях та організаціях, залучених до теми НДР лабораторії дитячих об'єднань Інституту проблем виховання НАПН України «Формування соціальної ініціативності підлітків в дитячих об'єднаннях» (2013–2015 рр.). – Інститут проблем виховання НАПН України, лабораторія дитячих об'єднань. – К., 2014. – 194 с.

Отрощенко Н. Л., Стародуб Т. О. Соціально-педагогічна робота щодо розвитку соціальної активності молоді у закладах освіти міста

У статті розкрито особливості процесу розвитку соціальної активності молоді у закладах освіти міста. Акцентовано, що першочерговим завданням молодіжної політики та інститутів соціалізації є формування соціальної активності молоді. Наголошено, соціально-педагогічна робота щодо розвитку та формування соціальної активності молоді повинна здійснюватися за наступними основними напрямками: виховання і навчання лідерських якостей у молоді людини, відбір і підтримка найбільш ефективних лідерів; залучення молодих людей в безпосередню цілеспрямовану соціально-корисну діяльність, в ході якої вони можуть бачити позитивний результат власних дій. Представлено результати формувального експерименту, які доводять, що запропоновані форми та методи соціально-педагогічної роботи позитивно впливають на розвиток соціальної активності молоді.

Ключові слова: соціальна активність, молодь, заклади освіти.

Отрощенко Н. Л., Стародуб Т. А. Социально-педагогическая работа по развитию социальной активности молодежи в заведениях образования города

В статье раскрыты особенности процесса развития социальной активности молодежи в учебных заведениях города. Акцентируется, что первоочередной задачей молодежной политики и институтов социализации является формирование социальной активности молодежи. Отмечено, социально-педагогическая работа по развитию и формированию социальной активности молодежи должна осуществляться по следующим основным направлениям: воспитание и обучение лидерских качеств у молодого человека, отбор и поддержка наиболее эффективных лидеров; привлечение молодых людей в непосредственную целенаправленную социально-полезную деятельность, в ходе которой они могут видеть положительный результат своих действий. Представлены результаты формирующего эксперимента, которые доказывают, что предложенные формы и методы социальной работы положительно влияют на развитие социальной активности молодежи.

Ключевые слова: социальная активность, молодежь, заведения образования.

Otroshchenko N., Starodub T. Socio-Pedagogical Work on the Development of Social Activity of youth in Educational Institutions of the City

The article reveals the peculiarities of the process of development of social activity of youth in educational institutions of the city. Social activity can provide rapid social progress, which changes nature, society, culture and the person himself as an object and subject of his own activities. It is emphasized that the primary task of youth policy and socialization institutes is the formation of social activity of youth. It is stressed that social and pedagogical work on the development and formation of social activity of young people should be carried out in the following main directions: education and training of leadership skills in young people, selection and support of the most effective leaders; the involvement of young people in direct targeted social and productive activities, during which they can see the positive result of their actions. Within the specified directions of social-pedagogical work, the following organizational forms of work are distinguished: round table, mini-lecture, training, conversation, business game. Organizational forms, due to the limited time of conducting the experiment in practical implementation, were minimized by consolidation of thematic classes, association of themes. The results of the forming experiment are presented, which prove that the proposed forms and methods of social-pedagogical work positively influence the development of social activity of youth.

Key words: social activity, youth, educational institutions.

Стаття надійшла до редакції 03.09.2018 р.

Прийнято до друку 26.10.2018 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Харченко С. Я.

УДК 37.013.42:364-78:[616.89-008.441.44:159.922.6]

В. В. Суліцький, М. Л. Пелешенко

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ТА АУТОДЕСТРУКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Сьогодні в Україні гостро стоїть питання психологічної безпеки громадян, як важливого чинника ментального здоров'я нації. У кінці червня 2018 р. в м. Києві, в недобудованому корпусі медичного університету було виявлено тіло студента, який вчинив суїцид через повішання. Причин самогубства не були встановлені. Ще раніше, а саме в взимку 30 січня 2018 р., студентка Національного медичного університету імені Богомольця Мукаддас Насирлаєва також вчинила самогубство, стрибнув з мосту Патона. Вірогідними причинами цього